

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Datur in Deo amor erga creaturas possibles.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

Resp. negando sequelam, & probationem distinguo. si non formaliter eminenter contineat motivum & actum alterius virtutis, concedo, si

contineat, nego, & pariter dist, min, nego consequentiam.

ARTICULUS II.

Quomodo DEVS amet creaturas possibles?

SUMMARI A.

1. Liberè amat DEVS creaturas actuales.
2. Amor inefficax creaturarum possibilium probatur auctoritate.
3. Multiplex ratio hujus sententia.
4. Est amor inefficax & simplicis complacentia.
5. S. Dionisii auctoritas in oppositum accipienda est de amoris efficacia.
6. Quandoque potentia necessariò feratur ad obiecta materialia?
7. Spiritus S. etiam ex amore creaturarum possibilium procedit.
8. Quomodo voluntas infinita necessitariò possit per obiectum finitum.
9. Quomodo obiectum intellectus sit simplicius, quam obiectum voluntatis?
10. DEVS semper vult optimum formaliter.
11. Quales actus & virtutes voluntatis sint admitenda in DEO?

S. I.

Datur in DEO amor erga creaturas possibles.

Suppono, DEUM liberè amare creaturas actuales, quia liberè illas producit. Est quippe amor DEI non affectivus, qui bonitatem supponit in rebus, à qua trahatur & afficiatur, sed effectivus, qui ipsam bonitatem & amabilitatem ponit in rebus. Vult igitur DEUS bonum creaturis, quia esse, & quidquid bonitatis ipsi superstruit, tribuit: eaque de causa creaturas amat, quid enim aliud est amare, quam alicui bonum velle? hoc ipso autem liberè amat, quia cuilibet creaturæ liberè tribuit suum esse. De creaturis possibilibus major est disceptatio: dum rigidiores Thomista possibilis ab omni boni commercio proferunt, ideòque ab obiecto Divinae voluntatis excludunt. Alii cum Marco de Serrà mitiori calculo inter obiecta simplicis complacentia, non tamen amoris efficacis admittunt.

Cui posteriori sententia subscribo. Stat pro hac sententia S. Dionysius c. 4. d. Divinis Nominibus: *bonum se extendit ad existentia & non existentia*. Si ergo non existentia (possibiles nempe creaturæ) possunt habere rationem boni, nihil obstat, quo minus possint terminare Divinam voluntatem; cum hoc unicum sit contrariae partis fundamentum, quòd possibilis sint omni bonitate destituta. Accedit Auctoritas S. D. qui hic q. 37. a. 2. absque ulla exceptione dicit; *Sicut Pater dixit se & omnem creaturam Verbo, quod genuit, ita diligit se & omnem creaturam Spiritu Sancto*. Sed Pater dicit se & omnem creaturam possibilem Verbo, quod genuit: imò per se tantum dicit creaturam possibilem, neque enim, nisi concomitanter ex

actualium creaturarum amore verbum procedit: ergo diligit se & omnem creaturam possibilem Spiritu sancto: quia nec Spiritus S. nisi concomitanter tantum ex amore creaturarum actualium procedit. Præterea idem S. D. i. contra gent. c. 84. dicit: *DEVS non vult nisi ea, quæ sunt, vel possunt esse bona*: ergo inter obiecta Divinae voluntatis admittit bona possibilis, præsertim cum S. D. subdat, solum impossibilem secundum se non esse voluntatem in DEO.

Ratio quoque est primò. Divina voluntas extendit se ad omne bonum, in quod voluntas potest ferri; sed voluntas ferri potest in bonum possibile: ergo minor constat nostræ experientia, qui sæpe appetimus possibilis, uti cum Christus Marci 14. oravit. *Pater omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc a me*. Ubi Christus scivit, translationem calicis tantum esse possibilem.

Confirm. Possumus velle possibilis tantum (ut patet in prædicto exemplo) absque peccato: sed tunc DEUS vult, ut velimus talia: ergo vult DEUS possibilis.

Ratio est secundò. DEUS necessariò vult suam bonitatem ut communicabilem creaturis: ergo necessariò vult creaturas possibles, sine quibus non est communicabilis.

Confirm. primò. Ex eo, quòd idea Divinae sint imitabiles per essentia, non possunt cognosci, nisi cognitis possibilibus: ergo etiam ex eo, quòd bonitas Divina per essentiam est communicabilis, non potest amari, nisi ametur terminus hujus communicabilitatis, h. e. creaturæ possibles ratione ideæ.

Confirm. secundò. Bonitas actualis rerum terminat efficacem voluntatem DEI: ergo bonitas possibilis terminat inefficacem voluntatem DEI. Consequentia probatur: Infinita voluntas extendit se ad omnem bonitatem, sicut infinita scientia ad omnem veritatem: ergo sicuti scientia speculativa DEI extenditur ad omne verum possibile: ita inefficax voluntas DEI ad omne bonum possibile.

Confirm. tertio. Qui vult finem, vult necessariò etiam ea, sine quibus finis esse non potest, ut habet S. D. hic. a. 3. atqui necessariò DEUS amat suas ideas, potentiam, bonitatem: ergo etiam necessariò amat creaturas, sine quibus illæ esse non possunt.

Dixi tamen: hunc amorem esse simplicis complacentia & inefficacem, ut occurreret scrupulo Adversariorum, qui cum in S. D. legunt, amorem DEI erga creaturas esse effectivum, ex eo inferunt: ergo creaturæ possibles, quæ non efficiuntur à DEO, non diliguntur ab ipso. Sed

U

nimi-

nimirum loquitur S. D. de amore efficaci, non inefficaci & simplicis complacentia, quem ad possibilia terminari dicimus. Imò sicut Adversarii concedunt nobiscum, scientiam simplicis intelligentia esse virtute & quasi in actu primo causam rerum, ita similiter nobiscum rectè dicerent, amorem possibilem esse virtute, & quasi in actu primo effectivum: sicut enim efficax DEI voluntas est in actu secundo amor effectivus, in quantum vult & approbat actualem habitudinem rerum ad esse, ita inefficax DEI voluntas, & quam vocamus simplicis complacentia, est amor virtute, & in actu primo effectivus, in quantum approbat, & sibi complacet in habitudine possibili, quam res habent ad esse: sicut & ipse artifex, antequam decernat artificiosam formam in opus inducere, prius in ideato à se concepto, & per ideam artis representato complacentiam habet. Non ideo tamen ista complacentia & amor possibilem erit actus liber in DEO, cum non fundetur in contingenti & libera, sed necessaria connexionione, quam habent possibilia cum Divinis ideis, omnipotentia, & bonitate.

§ II.

Solvuntur objectiones.

5. Dices tamen primò: S. D. hic a. 3. universa- liter ait, *alia à se DEVM non necessario, sed libere velle*. Quod repetit 1. cont. gent. à c. 81. & alibi. Resp. S. Doct. hic loqui de amore efficaci, non de amore simplicis complacentia.
6. Dices secundò: quælibet potentia non nisi ad rationem formalem sui objecti fertur necessario, necessitate quoad specificationem; sed res creatæ possibiles non pertinent ad objectum formale Divinae voluntatis: ergo. Resp. dist. maj. nisi sint aliqua necessario connexa cum illo specificativo, conc. si sunt connexa, nego. sed possibilia non pertinent ad objectum specificativum Divinae voluntatis, ut neque sint necessario connexa cum illo, nego, ut sint connexa, conc. min. & nego consequentiam.
7. Dices tertio: sequeretur, quòd Spiritus S. procederet ex amore creaturarum, quòd tamen communiter Theologi non admittunt in Tract. de SS. Trinit. Resp. tam parùm esse inconveniens, ut Spiritus S. procedat ex amore per modum simplicis complacentia ad creaturas terminato; quàm quòd Verbum procedat ex cognitione possibilem: imò hoc insinuat S. D. loco supra cit. Unde Theologi communiter de efficaci amore actualium creaturarum loquuntur, cum negant Spiritum S. ex illo per se procedere.
8. Dices quartò, Objectum finitum & inadæquatum non potest necessitare voluntatem infinitam; sed creaturæ possibiles tantum sunt objectum inadæquatum & finitum: ergo non possunt necessitare Divinam voluntatem. Resp. objectum finitum & inadæquatum non potest voluntatem infinitam necessitare, necessitate objectiva, & pure ex parte sui proveniente, conc. subjectiva, & proveniente ex infinitate subjecti, nego. sicut enim ex infinita perfectione subjecti, & cognitionis Divinae provenit, ut quamvis possibilia ra-

tione sui non habeant infinitam scibilitatem, tamen necessario cognoscantur, quia nimirum necessario comprehendendo suam omnipotentiam, etiam necessario comprehendit DEUS omnium terminum connexum cum illa; ita etiam ex infinita perfectione subjecti & voluntatis Divinae provenit, ut necessario amando suam bonitatem & omnipotentiam, necessario amet terminos cum illa necessario connexos.

Dices quintò. Objectum intellectus juxta S. D. infra q. 82. a. 3. est simplicius & magis absolutum, quàm objectum voluntatis. h. e. interprete Caietano, objectum intellectus est quidditas rei sub conceptu quidditatis, voluntatis verò objectum est res prout existens: ergo possibile, que præcendunt ab ordine ad existentiam, possunt quidem esse objectum Divinae scientia; non autem voluntatis. Resp. objectum intellectus five verum esse magis absolutum, quàm sit objectum voluntatis, quia verum, quod est objectum intellectus, potest absolute concipi sine habitudine ad esse, ut fit in speculationibus Mathematicis, at verò objectum voluntatis aliquam requirit habitudinem ad esse. Nec tamen requiritur actualis habitudo; sed sufficit possibilis juxta dicta.

§ III.

Corollaria.

Colliges primò: Si objectum volitum formaliter spectetur, DEUM semper illud velle, quod est optimum: secus si spectetur materialiter, & contentivè. Formaliter spectatur volitum, prout subest motivo formali bonitatis Divinae, que semper est infinite perfecta. Materialiter spectatur, prout est in seipso: & sic certum est, unam creaturam esse alterà meliorem: imò optimum de perfectissimam produci non posse constat ex dictis de perfectione DEI.

Colliges secundò. Illas virtutes & actus voluntatis in DEO formaliter admittendos, qui nullam dicunt imperfectionem. Unde primò est in DEO non tantum amor, de quo diximus, sed est gaudium, delectatio & fruius, quia hoc dicit quietem voluntatis in objecto volito: sed hoc maxime locum habet in DEO, qui est sibi sufficientissimus. Secundò est in DEO Zelus juxta illud Ex. 24. *Ego sum Dominus DEVS tuus fortis Zelotes*. Nam Zelus secundum S. D. 1. 2. q. 23. a. 4. nil aliud importat, quàm intrinsecum amorem fortiter excludentem contra seipsum contrarium: sed DEUS ita intrinsecè amat suam gloriam: ergo. Tertio est in DEO formaliter misericordia, quoad effectum sollevandi alienam miseriam, quia ut sic nullam dicit imperfectionem; non autem quantum ad motum appetitus sensitivi, qui est tristitia de malo alieno. Quarto est in DEO formaliter justitia distributiva quoad æquillimam distributionem juxta cuiusque accipientis proportionem & dignitatem: non autem secundum obligationem ortam ex jure recipientis. Et sic alia quoque virtutes & actus, quatenus ab imperfectione absolvi nequeunt, non sunt formaliter in DEO, uti Justitia commutativa, que supponit